Adviescollege toetsing regeldruk

Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw ir. H. Herbert
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/ATRBNC0035/2026-U202

Datum
8 oktober 2026

Onderwerp
BNC-advies Richtlijn erkenning kwalificaties derdelanders, COM(2026)990

Geachte mevrouw Herbert,

Op 30 september 2026 is de conceptversie van het BNC-fiche over de *DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the recognition of qualifications of third-country nationals* (hierna: Richtlijn erkenning kwalificaties derdelanders of Richtlijn) voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voorgelegd. ATR geeft met onderstaand advies aan in hoeverre de regeldrukeffecten, de werkbaarheid en de consequenties van uitvoering, handhaving en toezicht van de Richtlijn voor Nederlandse partijen goed zijn weergegeven in het concept-fiche.

Context

Derdelanders zijn mensen die niet de nationaliteit hebben van een land uit de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland. Derdelanders kunnen onder voorwaarden werken, verblijven en reizen in de Europese Unie. Derdelanders kunnen, wanneer zij werken in de Europese Unie actief bijdragen aan het oplossen van arbeidsmarkttekorten in sectoren zoals de IT, bouw en de gezondheidszorg. In sommige gevallen willen derdelanders aan de slag in gereglementeerde beroepen. Gereglementeerde beroepen zijn beroepen waarbij uitoefening alleen is toegestaan wanneer mensen in het bezit zijn van de juiste kwalificaties (diploma of bewijs van bekwaamheid). Voorbeelden van gereglementeerde beroepen zijn artsen of accountants. Tot op heden heeft elke lidstaat een eigen procedure voor de erkenning van benodigde kwalificaties voor gereglementeerde beroepen. Welke autoriteit in Nederland bevoegd is voor de beoordeling van de kwalificaties is afhankelijk van het beroep dat het betreft. Het CIBG is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de erkenning van beroepskwalificaties voor zorgberoepen.

Inhoud van het EU-voorstel

In september 2026 is door de Europese Commissie het Fair Mobility Package gepubliceerd.[1] Het idee achter het Fair Mobility Package is om in de Europese Unie eerlijke arbeidsmobiliteit te

[1] Zie Fair Labour Mobility Package - Employment, Social Affairs and Inclusion.

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

bewerkstelligen, ongeacht waar mensen wonen en werken, met sociale rechten voor iedereen. De voorliggende Richtlijn, gericht op erkenning van kwalificaties van derdelanders, maakt onderdeel uit van het pakket. Het voorstel stelt dat (kennis)vaardigheden onbenut zijn, erkenning complex is en verschilt tussen verschillende EU-landen. Het doel van de Richtlijn is om de arbeidsmobiliteit binnen de EU te bevorderen en daarmee arbeidsmarktkrapte tegen te gaan, productiviteit te verhogen en het concurrentievermogen van de EU in de strijd om talent te stimuleren. Om het doel te bewerkstelligen stelt de Europese Commissie een vereenvoudiging en uniformering van de kaders voor. Gevolg van de vereenvoudiging en uniformering zou een verkorting van de doorlooptijd van de procedures moeten zijn. De vereenvoudiging en uniformering bestaat uit een aantal delen:

- *Algemeen erkenningsstelsel beroepskwalificaties gereglementeerde beroepen*. De Richtlijn beoogt dat derdelanders na erkenning van de kwalificaties dezelfde beroepen mogen uitoefenen als waarvoor zij gekwalificeerd zijn in hun land van herkomst of een ander EU-land. Gedeeltelijke toegang is ook mogelijk, bijvoorbeeld wanneer derdelanders erkend kunnen worden voor een deeltaken. Uitzonderingen of compenserende maatregelen zijn mogelijk als in het EU-land wezenlijke andere verplichtingen gelden dan het land van herkomst of het andere EU-land. Compenserende maatregelen zijn bijvoorbeeld vaardigheidstesten.
- *Automatische erkenning kwalificaties derde landen bij bekende opleidingen.* De Richtlijn introduceert automatische erkenning voor beroepen wanneer een nog op te richten EU-instantie de genoten opleidingen op kwaliteit heeft beoordeeld. In dit kader is ook van belang dat toetsing van taalvaardigheid voortaan alleen nog plaats zou moeten vinden *na* erkenning van de kwalificaties. Controle op taalvaardigheid is verplicht wanneer veiligheidsrisico's bestaan.
- *Erkenning kwalificaties binnen migratie- en verblijfsprocedures.* De Europese Commissie wil met de Richtlijn de procedure voor de erkenning van kwalificaties ook samenbrengen met de een migratie- en verblijfsprocedure. Lidstaten moeten derdelanders de mogelijkheid bieden om een geïntegreerde procedure te volgen als zij zowel een visum/verblijfsvergunning als toegang tot een gereguleerd beroep willen.

Het voorstel regelt ook nog een aantal andere zaken in het kader van de erkenning. Zo introduceert het voorstel een beroepsmogelijkheid tegen de erkenningsprocedure en moet de (voortgang van de) procedure online te volgen zijn.

Appreciatie BNC-fiche door ATR

Substantiële effecten

Met het voorliggende voorstel introduceert de Europese Commissie een (deels geautomatiseerd) erkenningsstelsel voor kwalificaties van derdelanders. De efficiëntieslag die gerealiseerd zou moeten worden leidt volgens de Europese Commissie tot een structurele vermindering van de administratieve lasten voor derdelanders en bedrijven waar zij gaan werken. Als deze vereenvoudigingsslag gerealiseerd kan worden, dan zijn er substantiële structurele regeldrukeffecten.

Toereikend in kaart gebracht

Het BNC-fiche geeft een inschatting van de effecten van het voorstel op Nederland. Voor de inschatting van de kosten is deels uitgegaan van de Impact Analyse van de Europese Commissie en deels van bij gegevens die bekend zijn bij nationale overheidsinstanties. Het BNC-fiche meldt

dat op basis van ervaringscijfers van het CIBG en DUO, de sectoren waar erkenning van kwalificaties van gereglementeerde beroepen het meest voorkomt, geraamd is dat jaarlijks gemiddeld zo'n 2.500 erkenningsprocedures plaatsvinden in Nederland. In dit kader is relevant dat de Europese Commissie verwacht dat de regeldrukbesparing bij de automatische erkenning groter is. Daarom is in het BNC-fiche uitgegaan van een verdeling bij de aanvragen: de route van automatische erkenning is waarschijnlijk van toepassing in 1.000 gevallen en de overige 1.500 aanvragen zullen binnen het algemeen erkenningsstelsel worden afgedaan.

Vervolgens is op grond van de besparing van die de Europese Commissie per procedure raamt bekeken wat de regeldrukbesparing in Nederland zou zijn. Voor derdelanders is de totale besparing becijferd op bijna € 720 duizend. In deze berekening zitten twee tekortkomingen. De eerste tekortkoming is dat bij deze besparing ook de voorziene besparing van de bevoegde autoriteiten (het overheidsdeel) is meegenomen. Verder is niet met de juiste aantallen gerekend. Voor de besparing van de route van de algemene erkenning is gerekend met 1.000 in plaats van 1.500 aanvragen. Beide tekortkomingen moeten hersteld worden.
De Europese Commissie verwacht per erkenningsprocedure verder een vermindering van administratieve lasten voor bedrijven. Voor een erkenningsprocedure in het algemene stelsel is die vermindering geraamd op ongeveer 25% van de kosten en bij automatische erkenning is de vermindering circa 42,5% van de kosten. Volgens de berekening zou dit neerkomen op een totale besparing van ongeveer € 1,3 miljoen. Echter geeft ook deze berekening een vertekend beeld; bij de omzetting van de regeldrukvermindering is gerekend met verkeerde aantallen en bedragen.

Aandacht voor werkbaarheid

De mate waarin de wijzigingen werkbaar zijn is sterk afhankelijk van de samenloop en integratie van het huidige Nederlandse stelsel inzake de erkenning van kwalificaties van derdelanders en het toekomstige Europese stelsel. Het BNC-fiche maakt direct duidelijk dat het voorstel de nationale beroepseisen niet wijzigt. Aanvullend maakt het BNC-fiche duidelijk dat het voorstel geen doelstellingen bevat voor de werving van beroepsbeoefenaars, arbeidskrachten of anderszins. Daarentegen zou het voorstel wel een efficiëntieslag in de erkenning van kwalificaties moeten bewerkstelligen. Hoewel dat in theorie zeker mogelijk is wanneer bijvoorbeeld betere informatie-uitwisseling plaatsvindt tussen relevante Nederlandse autoriteiten en de nog op te richten EU-instantie is de waarschijnlijkheid daarvan in zijn geheel afhankelijk van de mate waarin minder werk voor derdelanders en bedrijven gerealiseerd kan worden door betere samenwerking. Het BNC-fiche geeft geen beeld van die verdere samenwerking. Dat komt doordat de uitwerking van het Europese stelsel nog vorm moet krijgen. Daarmee is nog beperkt een beeld te vormen wat dit voorstel concreet gaat betekenen voor derdelanders en bedrijven die derdelanders werkgelegenheid willen bieden.

Regeldrukeffecten uitvoering, handhaving en toezicht

Ook ten aanzien van de regeldrukeffecten inzake uitvoering, handhaving en toezicht is onduidelijk wat dit in de praktijk gaat betekenen. Dit is tevens afhankelijk van de verdere keuzes die gemaakt zullen worden.

Advies over het BNC-fiche

De achterliggende gedachte van de vereenvoudiging en uniformering van de erkenning van kwalificaties van derdelanders is dat arbeidsmobiliteit binnen de EU kan worden bevorderd. Logischerwijs zou dit ook een regeldrukvermindering met zich mee moeten brengen. Bij de inschatting van de hoogte van die vermindering is niet goed gerekend en de vraag is überhaupt in hoeverre de vermindering in de praktijk gerealiseerd gaat worden. Dit is in sterke mate afhankelijk van de mate waarin het huidige Nederlandse stelsel geïntegreerd gaat worden in het – nog uit te werken – Europese stelsel. Hierbij is ook relevant dat de nationale beroepseisen niet wijzigen met het voorliggende voorstel. De vraag is dus in hoeverre de besparing in de werkelijkheid daadwerkelijk optreedt.

Gelet hierop brengt ATR het volgende advies uit, om op te nemen in het BNC-fiche:

1. **ATR adviseert om in de beoordeling van het Commissievoorstel meer inzicht te bieden in de mate waarin het huidige Nederlandse stelsel inzake de erkenning van kwalificaties van derdelanders zal samenhangen met/geïntegreerd wordt in het nog uit te werken Europese stelsel.**
2. **ATR adviseert de regeldrukvermindering voor derdelanders en bedrijven te herzien en daarbij ook rekening te houden met de onzekerheid die gepaard gaat met de vermindering van de regeldruk zoals becijferd door de Europese Commissie.**

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris